

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПОЛТАВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ В. Г. КОРОЛЕНКА

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**щодо організації, виконання та захисту
кваліфікаційних (бакалаврських / магістерських) робіт**

Полтава – 2020

ЗМІСТ

ВСТУП.....	3
РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ	4
1.1. Загальні положення	4
1.2. Основні етапи написання бакалаврської / магістерської роботи	5
1.2.1. Вибір теми дослідження.....	6
1.2.2. Функції наукового керівника бакалаврської / магістерської роботи.....	7
1.2.3. Підбір літератури	7
1.2.4. Визначення об'єкта та предмета дослідження, формулювання мети і завдань	8
1.2.5. Складання плану роботи	9
1.2.6. Основний текст роботи	9
1.2.7. Формулювання висновків та рекомендацій	9
1.2.8. Подання чорнового варіанту роботи науковому керівникові	10
1.2.9. Доопрацювання роботи	10
1.3. Структура бакалаврської/магістерської роботи.....	10
РОЗДІЛ 2. ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ БАКАЛАВРСЬКИХ ТА МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ	16
2.1. Загальні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи	16
2.2. Правила комп'ютерного набору тексту	17
2.2.1. Нумерація	19
2.2.2. Оформлення таблиць	19
2.2.3. Цитування та посилання на використані джерела.....	21
2.2.4. Оформлення списку використаної літератури.....	22
2.2.5. Оформлення додатків	23
2.3. Поняття академічної доброчесності та плагіату	24
РОЗДІЛ 3. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТ БАКАЛАВРСЬКОЇ/МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	29
3.1. Загальні вимоги до публічного захисту кваліфікаційної роботи	29
3.2. Відгук та рецензія	29
3.3. Виступ студента на захисті.....	31
3.4. Оцінювання бакалаврських/магістерських робіт	32
3.5. Критерії оцінювання бакалаврських і магістерських робіт.....	33
3.6. Загальні вимоги до курсових і кваліфікаційних робіт	36
ДОДАТКИ.....	38

ВСТУП

Методичні рекомендації щодо організації, виконання та захисту кваліфікаційних (бакалаврських / магістерських) робіт у Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка ґрунтуються на чинних нормативно-правових актах Міністерства освіти і науки України та внутрішніх нормативних документах Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка:

- Закону України «Про вищу освіту» від 01.07.2014 року №1556-VII;
- Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка;
- Ліцензійних умов у сфері вищої освіти (Постанова Кабінету Міністрів України №1187 від 30.12.2015 р.);
- Положення про порядок створення та організацію роботи Екзаменаційної (атестаційної) комісії в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (протокол № 9 від 30 березня 2016 р.);
- Положення про систему внутрішнього забезпечення якості вищої освіти в Полтавському національному педагогічному університеті імені В. Г. Короленка (Полтава:ПНПУ, 2016 р.);
- Кодексу академічної доброчесності Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка (протокол №9 від 28 грудня 2017 р.);
- Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату (наказ 4-УР від 06 квітня 2017 р.).

Методичні рекомендації описують порядок виконання передбачених освітніми програмами спеціальностей кваліфікаційних робіт та загальні вимоги до них. *Фахову специфіку кваліфікаційних робіт доцільно відображати у методичних рекомендаціях, які розробляються випусковими кафедрами.*

РОЗДІЛ 1. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

1.1. Загальні положення

Кваліфікаційна робота (від лат. *Qualificare* – визначати, встановлювати якість) – одна з форм представлення результатів дослідження; служить для того, щоб студент, надавши свою працю на розгляд експертів, одержав документ, що засвідчує рівень компетентності.

Бакалаврська кваліфікаційна робота (далі – БКР) виконується у разі, якщо вона є обов'язковою складовою освітньої програми та передбачена навчальним планом.

Виконання БКР передбачає інтеграцію отриманих студентом знань та демонстрацією здатності їхнього використання у професійній діяльності за фахом, а також засвідчує належний рівень оволодіння загальними та спеціальними компетентностями, визначеними освітньою програмою.

Магістерська кваліфікаційна робота (МКР) – це самостійна науково-дослідницька праця, яка виконується з метою встановлення відповідності рівня освітньої та наукової підготовки здобувача освітньому ступеню *магістр*. Виконання МКР обов'язковим для всіх здобувачів, які навчаються за освітніми програмами підготовки магістра.

Магістерська кваліфікаційна робота зорієнтована на формування загальних і спеціальних компетентностей, передбачених освітньою програмою підготовки магістра, зокрема, у галузі наукових досліджень з фаху: здатності самостійно здійснювати науковий пошук і розв'язувати конкретні науково-теоретичні й практичні завдання професійного характеру.

У процесі підготовки кваліфікаційної роботи здобувач зобов'язаний:

- 1) обґрунтувати актуальність, розкрити зміст і сутність обраної теми дослідження, спираючись на отримані знання з вивчених освітніх компонентів та аналіз самостійно опрацьованих джерел;
- 2) опанувати методику роботи зі спеціальною літературою, систематизувати й узагальнити зібраний матеріал;

- 3) провести критичний аналіз різних поглядів і виробити власну позицію вирішення проблеми;
- 4) оцінити практичний досвід, розробки, пропозиції та рекомендації з обраної теми;
- 5) виконати поставлені завдання щодо дослідження явища (проблеми);
- 6) сформулювати та обґрунтувати висновки / рекомендації стосовно сутності проблеми;
- 7) дотримуватися вимог щодо оформлення покликань на використані джерела та вимог до загального оформлення кваліфікаційної роботи.

Захист кваліфікаційної роботи на засіданні Екзаменаційної (атестаційної) комісії є формою атестації, спрямованої на встановлення рівня відповідності наявних результатів навчання за освітніми програмами першого (бакалаврського) та другого (магістерського) рівнів з певної спеціальності очікуваним результатам (встановленим стандартом).

1.2. Основні етапи написання кваліфікаційної (бакалаврської / магістерської) роботи

Кваліфікаційна робота має засвідчити рівень сформованості науково-дослідницьких компетентностей здобувача освітнього рівня: здатність до поглиблення, систематизації та закріплення отриманих за час навчання теоретичних знань; здатність обирати й аналізувати наукову або практичну проблему, робити теоретичні висновки й узагальнення, обґрунтовувати конкретні рекомендації, які можуть мати теоретичний і / або практичний характер; здатність до провадження дослідницької та / або інноваційної діяльності.

Кваліфікаційна робота повинна відповідати таким основним вимогам:

- ✓ актуальність теми, її відповідність сучасному стану та перспективам розвитку науки;
- ✓ глибина опрацювання та критичний аналіз джерел з обраної теми;
- ✓ характеристика історії вивчення досліджуваної проблеми та її

сучасного стану;

✓ чітке визначення об'єкта та предмета, мети та завдань, а також вибір методів та обґрунтування доцільності їх використання в дослідженні; висвітлення елементів наукової новизни кваліфікаційної роботи;

✓ узагальнення та обґрунтування отриманих у процесі виконання кваліфікаційної роботи результатів, формулювання висновків та практичних рекомендацій щодо їх використання під час вивчення окремих освітніх компонентів.

Раціонально спланувати та організувати роботу над кваліфікаційним дослідженням, правильно розподілити власний час, ґрунтовно і своєчасно опрацювати обрану тему допоможе такий алгоритм:

- вибір теми дослідження;
- підбір джерел та їх опрацювання;
- визначення методології дослідження (об'єкта, предмета дослідження, мети і завдань, гіпотези (за потребою) та методів дослідження);
- складання плану роботи, узгодження його з керівником;
- написання тексту роботи згідно з її структурою;
- формування висновків / рекомендацій;
- подання чорнового варіанту роботи науковому керівникові;
- усунення зауважень, доопрацювання роботи;
- попередній захист роботи на кафедрі;
- отримання відгуку наукового керівника та рецензію на кваліфікаційну роботу;
- остаточне оформлення тексту роботи;
- захист бакалаврської / магістерської роботи.

✓ **УВАГА!** Виконання кваліфікаційної роботи відбувається відповідно до графіку навчального процесу та розкладу атестації, затверджених ректором університету відповідної спеціальності.

1.2.1.Вибір теми дослідження

Теми бакалаврських / магістерських робіт пропонують науково-педагогічні працівники відповідної кафедри. З огляду на власні наукові уподобання та інтереси студент обирає тему і наукового керівника. Здобувач вищої освіти (за погодженням з науковим керівником) може запропонувати тему кваліфікаційної роботи, яка не передбачена у запропонованому переліку тем, з обґрунтуванням вибору теми та її актуальності. Тему кваліфікаційної роботи, запропоновану студентом, розглядають на засіданні кафедри, затверджують її чи відхиляють.

✓ **УВАГА! Важливо пам'ятати, що обрана тема роботи закріплюється за студентом наказом ректора та не може бути змінена ним на власний розсуд. Зміна теми можлива завчасу і тільки за поданням ректорові службової записки і витягу з протоколу засідання відповідної кафедри її завідувачем.**

1.2.2. Функції наукового керівника кваліфікаційної роботи

Науковий керівник:

- допомагає обрати найбільш перспективний і актуальний напрям дослідження та остаточно визначитися з темою роботи;
- знайомить з вимогами щодо виконання та захисту роботи;
- рекомендує основні джерела за темою роботи;
- відстежує перебіг виконання роботи, контролює її своєчасне подання до захисту на засіданні ЕК (АЕК);
- допомагає підготувати доповідь до захисту;
- надає відгук на кваліфікаційну роботу;
- може бути присутнім та виступати на засіданні ЕК (АЕК) із захисту кваліфікаційних (бакалаврських / магістерських) робіт.

1.2.3. Підбір джерельної бази

Після визначення теми дослідження необхідно розпочати пошук, аналіз і систематизацію джерел, перегляд бібліотечних каталогів. Слід

ознайомитись із фаховими часописами, науково-методичними періодичними виданнями, в яких можуть бути опубліковані необхідні матеріали.

Послідовність опрацювання джерельної бази:

1. На комп'ютері потрібно створити кілька файлів-папок відповідно до назв запланованих розділів чи підрозділів.

2. У ці папки накопичувати цифрові копії відібраних наукових праць, при цьому необхідно на початку кожного файлу (безпосередньо в ньому) записувати точні вихідні відомості праці (прізвище автора, повну назву статті / книги, рік видання та видавництво, загальну кількість сторінок), щоб у подальшому не втратити вихідні дані джерела.

3. Якщо потрібна література була відсканована в паперовому варіанті, то такий бібліографічний опис потрібно зробити на першому аркуші.

4. Виписувати цитати варто одразу в текстовий файл (бажано зберігати у форматі *.rtf*), при цьому зазначаючи в дужках бібліографічні відомості про джерело.

✓ **УВАГА! Кожна цитата, приклад, цифровий матеріал мають супроводжуватися точним описом джерела з позначенням сторінок, на яких опубліковано цей матеріал.**

1.2.4. Формулювання мети і завдань, визначення об'єкта та предмета дослідження

Формулювання мети дослідження спрямоване на кінцевий результат, який має одержати дослідник у науковій діяльності. Не слід формулювати мету як «Дослідження...», «Вивчення...», тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не на саму мету.

З мети роботи випливають завдання, які визначені змістом роботи. Чітко визначені завдання дозволять добре структурувати кваліфікаційну роботу та виконати її на високому рівні.

Об'єкт дослідження — це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію й обране для вивчення.

Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Предмет повинен бути сформульованим вужче, ніж об'єкт.

1.2.5. Складання змісту роботи

Після того, як потрібний матеріал зібрано і систематизовано, складається детальний зміст кваліфікаційної роботи. Студент має запропонувати власне бачення структури кваліфікаційної роботи: кількість розділів, підрозділів, а також їх робочі назви. Процес уточнення структури складний і може тривати впродовж роботи над дослідженням.

Попередній зміст роботи треба обов'язково узгодити з науковим керівником. У разі виникнення зауважень зміст змінюють відповідно до рекомендацій наукового керівника.

1.2.6. Основний текст роботи

Проаналізований та систематизований матеріал подають відповідно до змісту в окремих розділах і підрозділах. У кожному розділі кваліфікаційної роботи висвітлюють самостійне питання, а у підрозділі – його окрему частину.

Тема повинна бути розкрита без пропуску логічних ланок, тому на початку роботи над розділом слід визначити його головну ідею, а також скласти тези кожного підрозділу. Тези необхідно підтверджувати фактами, думками різних авторів, аналізом конкретного практичного досвіду. Потрібно уникати безсистемного викладення фактів без достатнього їх осмислення та узагальнення.

1.2.7. Формулювання висновків / рекомендацій

Достовірність висновків загалом підтверджується вивченням практичного досвіду. При формулюванні висновків слід звернути увагу на логічність та аргументованість викладу, увесь текст має бути підпорядкований головній ідеї дослідження. Висновки формулюються

відповідно до мети, завдань і гіпотези (за потребою) кваліфікаційної роботи. Крім того, висновки мають бути викладені науковим стилем, не містити прикладів і цитат.

Короткий висновок слід подавати у кінці кожного розділу, а розширений – у кінці роботи. За потреби рекомендації надаються на основі загальних висновків роботи.

1.2.8. Подання чорнового варіанту роботи науковому керівникові

Чорновий варіант кваліфікаційної роботи необхідно подати науковому керівникові для ознайомлення та формулювання рекомендацій і зауважень. Чернетка подається за півтора місяця до захисту, щоб науковий керівник мав достатньо часу для ознайомлення з нею, і вже структурованою згідно з вимогами (титульний аркуш, зміст, вступ, текст, висновки та список використаних джерел). *Неприпустимо подавати роботу частинами, адже науковий керівник не побачить цілісної картини й не зможе сформулювати коректні зауваження та рекомендації.*

!!! Варіант чернетки кваліфікаційної роботи на електронному носії студент подає лаборанту кафедри, який їх акумулює та передає у бібліотеку для перевірки на плагіат.

Науковий керівник, ознайомившись із текстом кваліфікаційної роботи, формулює зауваження та рекомендації.

1.2.9. Доопрацювання роботи

Після остаточного узгодження з керівником чернетка редагується та оформляється у чистовому варіанті. **Не пізніше ніж за 10 днів до захисту студент подає кваліфікаційну роботу на кафедру** (робота має бути зброшурованою в обкладинку, її електронна версія надсилається на кафедру, а потім вона передається в університетську бібліотеку).

1.3. Структура кваліфікаційної роботи

Незалежно від обраної теми структура бакалаврської / магістерської роботи є такою:

1. Титульний аркуш.
2. Зміст.
3. Перелік умовних скорочень (за необхідності).
4. Вступ.
5. Основна частина, яка складається з розділів (кількість обумовлена специфікою спеціальності) та підрозділів.
6. Висновки.
8. Список використаних джерел.
9. Додатки (за необхідності, не враховуються у загальний обсяг роботи).

Титульний аркуш є першим в науковій роботі (див. додаток А). На ньому зазначають міністерство, назву навчального закладу, факультету, кафедри, де виконується робота, повну назву теми роботи, прізвище та ініціали студента, котрий виконував роботу, вчене звання, прізвище та ініціали наукового керівника, рік і місце виконання роботи.

На наступній сторінці розміщується **ЗМІСТ** (див. додаток Б). Усі його розділи і підрозділи мають бути виділені у тексті заголовками і підзаголовками. Усі питання змісту повинні бути логічно структуровані. Кожний наступний пункт розвиває і доповнює попередні. До того ж у роботі не може бути менше двох розділів.

ВСТУП. У вступі розкривають актуальність обраної теми, окреслюють коло питань, яким присвячена робота, формулюють мету роботи, визначають об'єкт та предмет дослідження. Вступ є однією з найважливіших частин роботи, адже у концентрованому вигляді презентує усе дослідження. Доцільно, щоб вступ складався з таких структурних частин.

Актуальність теми. У цій частині роботи слід зробити загальний огляд досліджуваної проблеми. Актуальність дослідження – обов'язкова вимога до кваліфікаційної роботи, перший критерій, за яким оцінюється робота. Актуальність теми – це важливість, відповідність теми дослідження

сучасним потребам певної галузі науки та перспективам її розвитку, практичним завданням відповідної сфери діяльності. Студент повинен обґрунтувати важливість досліджуваної теми. Після формулювання наукової проблеми визначають мету і завдання дослідження, а за потребою – гіпотезу.

Мета дослідження має узгоджуватись з назвою роботи, об'єктом і предметом дослідження. Мета дослідження – усвідомлений образ очікуваного результату, на досягнення якого спрямована діяльність дослідника. Формулюючи мету можна використати такі дієслова: *з'ясувати, системно проаналізувати, охарактеризувати, розглянути, виокремити* тощо.

Мета роботи реалізується через конкретні завдання, які треба вирішити відповідно до цієї мети. Студент повинен відповісти на питання, для чого він досліджує цю проблему. Мета формулюється лаконічно, одним реченням і повинна впливати з теми роботи.

Відповідно до визначеної мети формулюють **завдання**, які деталізують та розкривають мету. Характер завдань впливає з назв розділів та підрозділів роботи, їх зміст формулюють, використовуючи такі поняття: *визначити, установити, охарактеризувати, розробити, виявити, сформулювати, розкрити, узагальнити, дослідити, проаналізувати* тощо. Формулювати завдання слід ґрунтовно, але лаконічно, оскільки опис їх вирішення становитиме зміст підрозділів і розділів роботи. **Спираючись на завдання дослідження, автор робить висновки до кваліфікаційної роботи.**

Слід пам'ятати, що завдання повинні бути повною мірою розкриті в основному змісті роботи. Оптимальним для кваліфікаційної роботи є 3-4 завдання.

Об'єкт і предмет дослідження. Об'єктом пізнання прийнято називати те, на що спрямована пізнавальна діяльність дослідника. Об'єкт дослідження – це обраний для вивчення процес або явище, що породжує проблемну ситуацію. Предмет пізнання – це досліджувані з певною метою

властивості об'єкта дослідження, ставлення до об'єкта. Об'єкт і предмет дослідження співвідносяться як загальне і часткове. Тобто предмет дослідження – це та частина об'єкта, яка безпосередньо вивчається.

Методи дослідження. Автор кваліфікаційної роботи обирає методи, за допомогою яких він планує вирішити конкретні завдання дослідження. Під час написання наукової роботи дослідник користується загальнонауковими методами (аналогія, узагальнення, класифікація, спостереження, синтез, індукція та дедукція тощо) та методами, які використовуються у певних науках. Автор вибирає методи дослідження згідно зі сферою своєї діяльності та відповідно до завдань, оскільки кожне питання потребує особливого підходу. У тексті вступної частини кваліфікаційної роботи потрібно коротко вказати суть використаних методів дослідження. Важливо розуміти той факт, що успіх дослідження зростає завдяки поєднанню різних методів, які дозволяють всебічно розкрити явище, що вивчається, а також забезпечують взаємоперевірку об'єктивності отриманих результатів.

Рівень вивчення проблеми. У цій рубриці кваліфікаційної роботи характеризують найбільш цінні та актуальні наукові праці з досліджуваної теми та здійснюють *огляд джерельної бази дослідження*. У кваліфікаційних роботах характеристика рівня вивчення проблеми, огляд джерел та методології можуть бути зроблені в першому розділі роботи, оскільки він є теоретичним. У ньому характеризуються теоретико-методологічні підходи до вивчення проблеми, яка досліджується.

Елементи наукової новизни та практичне значення одержаних результатів – перелік результатів, одержані отримані автором у кваліфікаційній роботі. Висловлюються рекомендації щодо можливого використання результатів кваліфікаційної роботи у навчальному процесі.

Апробація результатів дослідження (за потребою) – містить дані щодо участі автора в наукових конференціях, круглих столах, а також інформують про публікації за темою кваліфікаційної роботи (для магістрів обов'язково).

Закінчується вступ описом *структури роботи*. Наприклад, робота складається зі вступу, розділів, висновків, списку використаних джерел. Зазначається загальна кількість сторінок дослідження.

В *основній частині роботи* викладають зміст дослідження: важливі теоретичні положення, що визначають сутність обраної теми, предмет дослідження; розкривають завдання та мету роботи, визначені у вступі. Якщо завдання не розкриті чи розкриті частково, тоді вважається, що робота не виконана. Це ж стосується й мети дослідження.

При написанні тексту роботи студент може використовувати цитування, аналізувати теоретичні концепції інших авторів, але при цьому не допускається механічне запозичення думок інших авторів. Студент обов'язково повинен покликатися на автора цих думок, інакше робота вважатиметься плагіатом і не буде допущена до захисту. Важливо, щоб студент в тексті роботи викладав власні думки та робив самостійні висновки.

Основний текст роботи повинен бути структурованим, тобто поділеним на відповідні розділи та підрозділи. Найбільш вдалим є поділ кваліфікаційної роботи на 2-3 розділи, але допускається і більше. Кількість підрозділів визначається студентом самостійно, з огляду на зміст роботи. Бажано, щоб у кожному розділі було 2-3 підрозділи. ***Кожен розділ наукової роботи має закінчуватися короткими висновками.***

Висновки – це підбиття підсумків наукового дослідження, теоретичне та практичне обґрунтування отриманих результатів. *Висновки пишуться на основі чітко сформульованих у вступі завдань*, які, в свою чергу, повинні бути розкриті в основному тексті роботи. Якщо висновки не мають логічного зв'язку зі вступом, робота вважається не виконаною. У висновках автор викладає власні думки, тому вони не повинні містити цитувань чи повторювати чужі міркування.

Для опису результатів кваліфікаційної роботи можна рекомендувати використовувати такі вирази: *«систематизовано...»*, *«виявлено*

особливості...», «надано класифікацію...», «підготовлено...», «уточнено...», «встановлено...» тощо.

Список використаних джерел містить бібліографічний опис опрацьованих джерел. Перелік подають в алфавітному порядку.

Рекомендована кількість найменувань у списку повинна бути не меншою 40, з яких від **30 до 50%** – **за останні 5 років** (якщо інше не обумовлено специфікою теми). Кількість джерел може бути зменшено у випадку робіт з прикладними розробками, соціологічними дослідженнями та експериментальних робіт.

Джерела у списку оформлюють згідно з установленими вимогами (див. додаток Е).

Покликання на джерела у тексті подають у квадратних дужках – наводять номер цитованої праці і через кому номер сторінки, на якій міститься цитований уривок, наприклад [53, с. 156].

Додатки до кваліфікаційної роботи подають за необхідності. У них може міститись фактичний матеріал, який опрацьовував автор. Це можуть бути додаткові ілюстрації та таблиці, що через великий обсяг, специфіку викладу чи форму відображення не були внесені до основної частини кваліфікаційної роботи. У додатки можна включати також таблиці, ілюстрації, схеми, діаграми, графіки, які відображають певні результати кваліфікаційної роботи.

Копія наукової публікації студента з повними вихідними даними (автор, автори, назва тез, статті тощо та джерело, де була публікація).

РОЗДІЛ 2. ТЕХНІЧНІ ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ БАКАЛАВРСЬКИХ ТА МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ

2.1. Загальні вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи

Бакалаврські та магістерські кваліфікаційні роботи виконуються державною мовою. Стиль викладу науковий.

Для наукового стилю мовлення властиві такі особливості:

- зрозумілість і предметність тлумачень;
- логічна послідовність і аргументованість викладу;
- узагальненість понять і явищ, їхній об'єктивний аналіз;
- точність і лаконічність висловлювань;
- аргументація й переконливість тверджень;
- однозначне пояснення причинно-наслідкових зв'язків;
- докладні висновки.

Для синтаксису наукового мовлення характерними є:

- безособові речення із присудком, вираженим дієслівною формою (на -но, -то) та прямим додатком у формі іменника у знахідному відмінку без прийменника (нами застосовано метод, прочитано дисертацію);
- складні речення з чітко вираженим складносурядним або складнопідрядним зв'язком (що, оскільки, у наслідок того, у зв'язку з тим, бо, тоді як тощо).

У кваліфікаційній роботі необхідно стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати дослідження, уникати загальних слів, бездоказових тверджень, тавтології, не використовувати займенник «я», натомість використовувати за необхідності займенник «ми».

Загальний обсяг бакалаврської роботи – 40-65 сторінок основного тексту, кількість використаних джерел – 40-60 позицій.

Загальний обсяг магістерської роботи – 65-100 сторінок основного тексту, кількість використаних джерел – 60-90 позицій. З урахуванням рівня виконання роботи та спеціальності.

2.2. Правила комп'ютерного набору тексту

Кваліфікаційну роботу друкують за допомогою комп'ютерного набору на білому папері формату А4 (210x297 мм) відповідно до ДСТУ 4163-2003. :

?

«Вимоги до оформлювання документів» та ДСТУ 3008:2015 «Інформація та документація. Звіти у сфері науки і техніки. Структура та правила оформлювання». Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору середньої жирності. Щільність тексту роботи повинна бути однаковою. Переніс слів з одного рядка в другий у тексті дипломної роботи *не допускається*.

Текст з граматичними, пунктуаційними та орфографічними помилками є неприпустимим.

Текст роботи необхідно друкувати з одного боку аркуша, залишаючи поля таких розмірів: ліве – 30 мм, праве – 10 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм.

Основні вимоги до комп'ютерного набору тексту випускної кваліфікаційної роботи:

- текстовий редактор – MS Word;
- гарнітура шрифту – TimesNewRoman, вирівнювання – по ширині;
- кегль шрифту (розмір) – 14;
- кількість символів у рядку – не менше 60;
- абзац – 1,27 см;
- міжрядковий інтервал – 1,5;
- кількість рядків на сторінці – до 30;
- назви структурних частин роботи: **ЗМІСТ, ВСТУП, РОЗДІЛ, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ** друкують великими літерами симетрично до тексту (шрифт – 14 жирний), вирівнюючи по центру;
- усі названі структурні частини роботи слід починати з нової сторінки;

- новий підрозділ друкується на тій же сторінці, на якій закінчився попередній, відступ між підрозділами – два полуторних інтервали;

- заголовки підрозділів друкують маленькими літерами, крім першої – великої, з абзацного відступу, шрифт – 14 жирний. Крапку в кінці заголовка не ставлять. Відстань між заголовком розділу та заголовком підрозділу – два полуторних інтервали;

- у роботі дозволяється виділяти важливий текст таким чином: **напівжирний**, *курсив*, **напівжирний курсив** або підкреслений – але виділення по всьому тексту повинні бути виконані в одному стилі. Не допускається виділяти частину тексту за допомогою інших шрифтів, крім TimesNewRoman, іншого розміру, крім 14, іншого інтервалу тощо;

- використовувати в роботі лапки повинні бути одного стилю: “” або «», або """, або „,„. Аналогічною є вимога і до стилю апострофів: „, або „, або ' – однаково по всьому тексту;

- зазначаючи в тексті роботи прізвища та ініціали дослідників, необхідно дотримуватись одного стилю: Грицай М. С., Федченко П. М. або М. С. Грицай, П. М. Федченко, або М. Грицай, П. Федченко. Між прізвищем та ініціалами (стежачи, щоб вони лишились в одному рядку) необхідно використовувати нерозривний пробіл (стандартне сполучення клавіш «Shift + Ctrl + Пробіл»). При цьому необхідно пам'ятати, що псевдоніми письменників не скорочують (Панас Мирний, Леся Українка, Марко Черемшина);

- не допускається розташування заголовка підрозділу внизу сторінки, якщо під ним не вміщується щонайменше два рядки – у такому випадку назву підрозділу разом із тестом переносять на наступну сторінку;

- не можна починати абзац наприкінці сторінки, якщо на ній поміститься лише один рядок з нього – у такому випадку слід переносити весь абзац на наступну сторінку. Аналогічно не можна переносити один рядок з абзацу на наступну сторінку.

2.2.1. Нумерація

Нумерацію сторінок подають арабськими цифрами у правому верхньому куті. Крапка після номеру сторінки не ставиться. Нумерують усі аркуші, у тому числі додатки. На титульній сторінці номер не ставлять. Нумерацію починають з другої сторінки (на якій вміщено зміст) з цифри 2.

Зміст, вступ, висновки, список використаної літератури та джерел не мають порядкових номерів. У тексті кваліфікаційної роботи номер розділу ставлять після слова «РОЗДІЛ» без крапки, з нового рядка друкують заголовки розділу.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між цифрами та після останньої ставлять крапку, наприклад:

2.3. – третій підрозділ другого розділу. Потім у тому ж рядку друкують заголовок підрозділу.

2.2.2. Оформлення таблиць, рисунків і формул

Таблиці нумерують послідовно (за винятком тих, що розміщені в додатках) у межах розділу. Розмір шрифту табличного тексту зазвичай на 2 пункти менше основного. У правому верхньому куті розміщують слово «Таблиця» із зазначенням її номера, наприклад: **Таблиця 3**. Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над таблицею і друкують по центру сторінки симетрично до тексту. Назву і слово «Таблиця» починають з великої літери. У разі перенесення таблиці на іншу сторінку над подальшими частинами пишеться «Продовження табл. 3».

Таблицю розміщують після першого згадування про неї в тексті. У тексті повинна бути вказівка на таблицю, наприклад: «... основні події життя і творчості письменника наведено в таблиці 3». Таблицю розміщують таким чином, щоб її можна було читати без повороту переплетеного блоку роботи або з поворотом за годинниковою стрілкою.

Формули та рівняння розташовують безпосередньо після тексту, в

якому вони згадуються, посередині сторінки. Вище і нижче попередньої формули або рівняння повинно бути залишено не менш одного вільного рядка.

Формули та рівняння (за винятком тих, що наведені в додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу роботи. Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою. Наприклад, формула 1.2 – друга формула першого розділу. Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в круглих дужках у крайньому правому положенні на рядку.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до містяться у формулі чи рівнянні, слід наводити під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі чи рівнянні.

Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починається з абзацу словом «де» без двокрапки.

Наприклад:

«Рух електрона в атомі описується хвильовою функцією, яка є рішенням рівняння Шредінгера

$$-\frac{h^2}{8\pi^2m}\nabla^2\psi + U\psi = E\psi, \quad (2.1)$$

де

h - стала Планка,

m - маса електрона,

ψ - хвильова функція,

U - потенціальна енергія взаємодії електрона з ядром,

E - повна енергія».

Переносити формулу або рівняння на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи знак операції на початку наступного рядка. При перенесенні на знакові операції множення

застосовують знак «×».

Формули (або рівняння), що йдуть одна за одною і не розділені текстом, відокремлюють комою. Наприклад:

$$v_i A_i = v_j B_j, \quad (2.2)$$

$$\Delta H_{298}^0 = \sum_j v_j \Delta_f H_{298}^0 (B_j) - \sum_i v_i \Delta_f H_{298}^0 (A_i). \quad (2.3)$$

Формули чи рівняння повинні наводитися в тексті тільки один раз. У подальшому на них необхідно давати покликання. Наприклад, «За рівнянням (1.2)».

2.2.3. Цитування та посилання на використані джерела

Цитати – дослівні уривки з використаних джерел – використовуються в кваліфікаційній роботі для обґрунтування, підтвердження авторських аргументів або для критичного аналізу літературних джерел.

Якщо студент, наводячи цитату, виділяє в ній деякі слова, щоб посилити їх значення, він має зробити у тексті в дужках відповідні застереження і вказати свої ініціали, наприклад: (виділено мною – І. Г.) або (курсив мій – І. Г.). Цитата не повинна бути надто довгою (не більша ніж на півсторінки). Також не слід подавати кілька цитат поруч, нанизуючи їх одна на одну. Вживання цитати має бути доцільним, обґрунтовуватися у коментарях студента.

Перевантажувати текст цитатами недоречно. Натомість можна вдатися до переказу чужих думок. Переказ має бути максимально точним. Як і цитата, він має супроводжуватись посиланням на використане джерело. Наприклад:

«Згідно з Ю. Лавріненком...», «М. Коцюбинська пропонує розглядати епістолярій як...»).

При написанні кваліфікаційної роботи студент повинен давати покликання на джерела, матеріали або окремі результати досліджень, на ідеях та висновках яких відбувалось вивчення теми кваліфікаційної роботи.

Такі посилання дають змогу відшукати використане у роботі джерело і перевірити достовірність цитування. Якщо було використано відомості, матеріали з монографій, оглядових статей, інших джерел з великою кількістю сторінок, тоді у посиланні необхідно точно вказати номери сторінок, ілюстрацій, таблиць з джерела, на яке зроблено посилання у роботі.

✓ *Приклад:*

Цитата в тексті: «Послання, епістола (лат. epistole – лист) – жанр поезії й публіцистики: твір, написаний у формі листа чи звертання до когось» [15, с. 166].

Відповідне подання у списку літератури:

15. Лесин В. Літературознавчі терміни. К. : Рад. школа, 1985. 251с.

2.2.4.Оформлення списку використаних джерел

Відомості про джерела і літературу необхідно подавати згідно з вимогами ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання» (з офіційними виправленнями у 2017 році), з обов'язковим наведенням прізвищ авторів, назви праці, міста і року видання, видавництва і кількості сторінок. Список укладають в алфавітному порядку. Зразки і приклад оформлення бібліографічного опису подано у додатку Е.

✓ **Зверніть УВАГУ на таке:**

1. При покликанні на книгу в списку використаних джерел вказують загальну кількість сторінок. При посиланні на частину книги чи статтю в збірці вказують номери сторінок, з яких починається і закінчується стаття.

2. Якщо у літературного джерела один автор, то його прізвище вказують перед назвою, якщо два і більше – після назви. Якщо у джерела п'ять і більше авторів, після назви вказують тільки три перших прізвища з уточненням «та ін.».

3. Якщо прізвища авторів вказують перед назвою роботи, то ініціали зазначають після них (Білецький О. І. Назва ...). Якщо ж спочатку вказують назву джерела, то ініціали зазначають перед прізвищем автора (Назва...

О. І. Білецький...).

4. Обов'язково необхідно вказувати не тільки місце видання, а й видавництво.

5. Місце видання пишуть повністю (Запоріжжя, Донецьк, Львів, Відень тощо), за винятком столиць держав: К. (Київ), М. (Москва), Л. або СПб. (Ленінград, або Санкт-Петербург), N.Y. (Нью-Йорк), L. (Лондон), P. (Париж).

✓ **УВАГА!** Двокрапка як елемент пунктуації у бібліографічному описі виконує дві функції:

1) звичайний розділовий знак, при цьому перед двокрапкою немає проміжку в один друкований знак;

2) умовний розділовий знак – знак приписної пунктуації, який ставлять між зонами бібліографічного опису та їх елементами. У такому випадку двокрапка виконує розпізнавальну функцію елементів та зон, тому до і після двокрапки як приписаного знака залишають проміжок в один друкований знак.

Наприклад, тут перша двокрапка – звичайний розділовий знак у назві посібника (проміжок до двокрапки відсутній), а друга і третя двокрапка – знак приписної пунктуації, який ставлять між зонами бібліографічного опису (зона специфічних відомостей – вид видання; зона вихідних даних – місто видання і назва видавництва) – проміжок до і після двокрапки наявний:

Кучерявий О. Г. Педагогіка: особистісно-розвивальні аспекти : навч. посіб. для студентів. вищ. навч. закладів. Київ : Слово, 2014. 440 с.

2.2.5. Оформлення додатків

Додатки оформлюють як продовження роботи на наступних її сторінках після списку використаної літератури. Додатки слід позначати послідовно великими літерами української абетки відповідно: **Додаток А, Додаток Б, Додаток В, Додаток Д** у правому верхньому кутку сторінки. **Не використовуються для позначення додатків літери Г, Є, З, І, Ї, Й, О, Ч, Ь.**

Кожний такий додаток повинен починатися з нової сторінки. Додаток повинен мати заголовок, надрукований угорі малими літерами з першої

великої симетрично зліва відносно тексту сторінки. По центру над заголовком малими літерами з першої великої друкується «Додаток» і велика літера, що позначає додаток. Сторінки з додатками нумерують, але їх не враховують до загального обсягу роботи, наприклад, робота може містити 62 сторінки основного тексту і 3 сторінки додатків, але обсяг кваліфікаційної роботи буде 62 сторінки, а не 65.

2.3. Поняття академічної доброчесності та плагіату

При написанні кваліфікаційних робіт необхідно обов'язково покликатися на авторів і джерела, з яких запозичено матеріали або окремі результати. Використання у роботі запозиченого матеріалу без посилання на автора не допускається. Це вважається плагіатом, тобто порушенням академічної доброчесності.

Академічна доброчесність – сукупність етичних принципів та визначених Законом України «Про освіту», «Про вищу освіту» та іншими законами України правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової (творчої) діяльності з метою забезпечення довіри до результатів навчання та / або наукових (творчих) досягнень. Академічна доброчесність у процесі написання випускної кваліфікаційної роботи означає, що студенти та їх наукові керівники керуються насамперед принципом чесності у роботі та навчанні. Плагіат, тобто списування, несанкціоноване використання чужих напрацювань, є неприйнятним у кваліфікаційній роботі студента.

Порушення етичних принципів при написанні кваліфікаційної роботи бувають трьох основних видів:

1. Копіювання чужої роботи (як без, так і з відома автора) та оприлюднення її під своїм іменем.
2. Подання суміші власних і запозичених в інших авторів аргументів без належного цитування джерел (компіляція).
3. Перефразування чужої роботи без належно оформленого посилання на

справжнього автора.

Загалом **плагіат** – це усвідомлене чи неусвідомлене недотримання загальноприйнятих правил цитування, тобто порушення вимог Цивільного кодексу України (глава 4 «Інтелектуальна власність») та Закону України «Про авторське право і суміжні права».

Рекомендації щодо запобігання академічному плагіату та його виявлення в наукових роботах вміщено у листі Міністерства освіти і науки України №1/11-8681 від 15.08.2018 р.

✓ УВАГА! Випускову кваліфікаційну роботу, в якій буде виявлено плагіат, за рішенням кафедри до захисту не допускають.

Перевірити текст на оригінальність, тобто відсутність плагіату, можна за допомогою спеціальних програм або за допомогою сайтів, які надають такі послуги. Найбільш популярними є такі ресурси:

- Програми для перевірки тексту на оригінальність(безкоштовні):
  - 1) AdvegoPlagiatus<http://advego.ru/plagiatus/>
  - 2) EtxtAntiPlagiath<http://www.etxt.ru/antiplagiat/>
- Онлайнові сервіси перевірки на плагіат:
  - 1) ANTIPLAGIAT<http://www.antiplagiat.ru/>
  - 2) CONTENT-WATCH<http://www.content-watch.ru/text/>
  - 3) <http://text.ru/TEXT.RU><http://text.ru/><http://text.ru>
  - 4) UNICHEK (раніше UNPLAG)
  - 5) StrikePlagiarism.com
  - 6) <http://antiplagiat.su/><http://antiplagiat.su/>

Слід пам'ятати, що такі програми і сервіси не є сертифікованими і пристосованими для перевірки текстів кваліфікаційних робіт. Тому результати такої перевірки можуть бути піддані сумнівам, однак здатні зорієнтувати автора кваліфікаційної роботи у рівневі оригінальності його тексту.

Згідно п.3.3.1. Положення про запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському національному педагогічному університеті імені

В. Г. Короленка наведені така орієнтовна шкала:

Висока унікальність, робота допускається до захисту або (та) опублікування	80-100 %
Середня унікальність, робота потребує доопрацювання та повторної перевірки	70-79 %
Низька унікальність, робота потребує опрацювання та повторної перевірки	51-69 %
Низька унікальність, робота відхиляється без права подальшого розгляду	50 % і нижче

Базуючись на ці вимоги, для студентських кваліфікаційних робіт допускаються такі наступні рівні унікальності:

Для магістерських кваліфікаційних робіт	Для бакалаврських кваліфікаційних робіт	Рівень оригінальності твору	Рекомендована дія
понад 70 %	понад 60 %	Високий	Текст вважається оригінальним та не потребує додаткових дій щодо запобігання неправомірним запозиченням.
від 60% до 70 %	від 50% до 60 %	Середній	Наявні окремі ознаки академічного плагіату. Слід пересвідчитись у наявності посилань на першоджерела для цитованих фрагментів.
від 40% до 60 %	від 35% до 50 %	Низький	Наявні певні ознаки академічного плагіату, але матеріал може бути прийнятий за умови доопрацювання з обов'язковою наступною перевіркою на оригінальність доопрацьованого твору
менше 40 %	менше 35 %	Неприйнятний	Наявні істотні ознаки плагіату. Матеріал до розгляду не приймається

Для оцінки «добре» та «відмінно» має бути середній та високий рівень унікальності кваліфікаційної роботи. При дуже низькій унікальності (менше

30% для бакалаврських та 35% для магістерських робіт) такі кваліфікаційні роботи не допускаються до захисту на засіданнях ЕК (АЕК) або допускається після розгляду і з обґрунтування специфіки роботи на засіданні кафедри .

✓ **УВАГА! На виявлення академічного плагіату обов'язково повинні перевірятися у повному обсязі всі кваліфікаційні роботи. Відповідна довідка має бути прошита у тексті кваліфікаційної роботи після титульної сторінки перед змістом.**

Правила коректного цитування

✓ Якщо думка автора наведена дослівно, то її потрібно взяти в лапки, зробивши коректне посилання на джерело (його порядковий номер зі списку використаної літератури, який додається до роботи).

✓ Якщо цитується великий уривок з тексту, то він може не братися в лапки, натомість його можна відділити від решти тексту певним способом (набирати іншим кеглем, шрифтом, накресленням, більшими абзацними відступами тощо), зробивши коректне посилання на джерело (його порядковий номер зі списку використаних джерел, який додається до роботи). Так само без лапок подають поетичні цитати, якщо вони розміщені строфічно і виділені у вищезазначений спосіб. Поетичні рядки можна подавати і без строфічного виділення, «в рядок», але тоді цитата береться в лапки, а віршовий рядок від наступного відділяється скісною однією рисою (/) або двома(//).

✓ Допускається скорочення цитати, якщо це не призводить до викривлення думки автора. Місце скорочення має бути відзначене в цитаті квадратними дужками з трикрапкою всередині.

✓ Допускається перефразування цитати, зміна словоформ чи відмінків певних слів. Таку цитату в лапки не беруть, але в квадратних дужках обов'язково роблять посилання на джерело (його порядковий номер зі списку використаної літератури, який додається до роботи).

✓ У списку використаних джерел завжди слід вказувати і ті джерела, які

використовувалися під час підготовки роботи і вивчення теми, навіть якщо прямих посилань чи цитувань цих джерел у роботі немає.

РОЗДІЛ 3. ПІДГОТОВКА ДО ЗАХИСТУ ТА ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ (БАКАЛАВРСЬКОЇ / МАГІСТЕРСЬКОЇ) РОБОТИ

3.1. Загальні вимоги до публічного захисту кваліфікаційної роботи

До публічного захисту перед атестаційною екзаменаційною комісією (ЕК) допускають кваліфікаційні роботи, які відповідають таким вимогам:

1. У встановлений термін чистовий переплетений варіант роботи, подано на кафедру.
2. На титульному аркуші роботи проставлено резолюцію завідувача кафедри: «До захисту допущено», зареєстровану в спеціальному журналі (Додаток Ж).
3. У роботу вкладено рецензію фахівця та відгук наукового керівника.

✓ УВАГА! Кваліфікаційна робота повинна бути подана на кафедру не пізніше ніж за 10 днів до дати захисту.

3.2. Відгук та рецензія

Науковий керівник не пізніше ніж за 4 дні після надходження кваліфікаційної роботи на кафедру надає відгук, у якому рекомендує або не рекомендує її до захисту.

Форма написання відгуку повинна містити конкретні висновки щодо глибини опрацювання теми кваліфікаційної роботи, доцільності вибору методів дослідження, повноти викладу основних результатів та обґрунтованості висновків. У відгуку науковий керівник вказує на дотримання або порушення студентом календарного плану підготовки роботи до захисту, дотримання вимог до оформлення кваліфікаційної роботи, звертає увагу на загальні недоліки або вказує на конкретні помилки. Наприкінці відгуку науковий керівник зазначає, чи допускає він кваліфікаційну роботу до захисту. Форма відгуку міститься у додатку В.

Виправлений відповідно до зауважень наукового керівника текст

кваліфікаційної роботи передається рецензентові.

Форма написання рецензії передбачає ряд елементів, які є обов'язковими. У рецензії повинні бути відзначені позитивні аспекти роботи, зокрема: самостійність дослідження, його актуальність, відповідність зазначеній темі, рівень опрацювання джерел, наукової літератури, інших матеріалів та наявність висновків. Рецензент обов'язково повинен вказати, чи достатнім є ступінь розкриття теми та виконання поставлених завдань, чи відповідає оформлення роботи встановленим вимогам. Орієнтовна форма рецензії подана у додатку Г.

Недоліки, виявлені рецензентом при вивченні кваліфікаційної роботи, за своїм характером та змістом можуть бути теоретичного, технічного або мовностилістичного характеру. Остаточний висновок щодо рівня відповідності роботи вимогам формулюється висловами «повністю відповідає», «загалом відповідає», «повністю не відповідає». Рецензент обов'язково пропонує оцінку роботи з урахуванням її захисту перед членами ЕК: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

За наявності відгуку наукового керівника і рецензії кваліфікаційні роботи допускаються до захисту рішенням кафедри **не пізніше ніж за тиждень до початку роботи екзаменаційної комісії**. За рішенням кафедри може бути проведений попередній захист робіт.

До захисту за рішенням кафедри не допускають роботи, які не мають позитивного відгуку та / або позитивної рецензії.

Допущені до захисту кваліфікаційні роботи разом із відгуками наукових керівників та рецензіями, а також списки допущених до захисту робіт із зазначенням теми, наукового керівника і рецензента, передаються Екзаменаційній комісії за підписом завідувача кафедри **не пізніше ніж за 3 дні до початку захисту робіт**.

Студенту надається можливість ознайомитися з рецензією та підготувати відповіді на висловлені рецензентом зауваження.

До кваліфікаційної роботи можна долучити інші матеріали, які

характеризують наукову і практичну цінність виконаної роботи: друківані статті за темою роботи, документи, які вказують на практичне застосування кваліфікаційної роботи.

3.3. Виступ студента на захисті

Захист кваліфікаційної роботи проводиться відкрито, за участю не менше половини складу Екзаменаційної комісії за обов'язкової присутності голови комісії.

На захисті студенту надають слово для викладу основних висновків, зроблених ним у ході кваліфікаційного дослідження, а також для відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії та інших осіб, які присутні на захисті. Прилюдний виступ студента суворо регламентований у часі та триває не більше 5-7 хвилин.

Структура виступу студента, автора бакалаврської / магістерської роботи, на відкритому засіданні ЕК наступна:

- назва теми;
- обґрунтування її актуальності;
- об'єкт, предмет, мета дослідження, завдання;
- короткий виклад основних результатів дослідження (за розділами);
- загальні висновки дослідження.

До того ж основну увагу в своєму виступі студент має зосередити на розкритті результатів, отриманих під час виконання поставлених завдань.

Після виступу студента голова ЕК надає слово науковому керівникові та рецензенту або зачитує їхні відгуки. Також слухають відповідь студента на зауваження, висловлені в рецензії, та на запитання, які виникли у членів ЕК стосовно запропонованої до розгляду бакалаврської / магістерської роботи.

Кваліфікаційна робота оцінюється Екзаменаційною комісією з урахуванням її змісту і результатів захисту, а також висновків наукового керівника і рецензента. Відомість оцінювання кваліфікаційної роботи

міститься у додатку Д.

Рішення ЕК про оцінку знань, виявлених при захисті бакалаврської / магістерської роботи, ухвалюють на закритому засіданні комісії відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів. При однаковій кількості голосів «за» і «проти» голос голови є вирішальним.

Результати захисту бакалаврських / магістерських робіт оголошують у день захисту.

Студента, кваліфікаційну роботу якого ЕК оцінила «незадовільно», відраховують з університету.

У випадках, коли захист бакалаврської / магістерської роботи визнається незадовільним, ЕК встановлює, чи може студент подати на повторний захист ту саму роботу з доопрацюванням, чи він зобов'язаний опрацювати нову тему, визначену кафедрою. У такому випадку студент може бути допущений до захисту протягом трьох років після закінчення університету.

За результатами захисту кафедра може рекомендувати найкращі роботи для передачі їх у наукову бібліотеку університету з метою використання у навчальному процесі.

Захищені роботи передаються на зберігання в архів університету.

3.4. Оцінювання бакалаврських / магістерських робіт

Бакалаврська / магістерська робота повинна засвідчити, що студент уміє здійснювати самостійний науковий пошук, зіставляти та аналізувати певні явища та проблеми.

У процесі виконання кваліфікаційної роботи студент повинен виявити:

- ґрунтовні знання текстів, які залучені до дослідження;
- вміння добирати, систематизувати та обробляти інформацію відповідно до мети та завдань дослідження;
- вміння робити обґрунтовані висновки та окреслювати перспективи подальших наукових розвідок в обраному для дослідження напрямку;

– вміння визначати і пояснювати причинно-наслідкові зв'язки процесів та явищ обраного періоду.

При оцінюванні якості виконання студентом випускної кваліфікаційної роботи застосовують такі основні *критерії*:

- актуальність обраної теми кваліфікаційної роботи;
- чіткість формулювання мети і завдань дослідження;
- логіка побудови змісту роботи;
- якість теоретико-методологічного аналізу проблеми;
- ґрунтовність аналізу наукових джерел;
- правильність і повнота виконання поставлених завдань;
- самостійність в одержанні наукових результатів;
- змістовність зроблених узагальнень і висновків;
- дотримання чинних вимог до оформлення роботи;
- змістовність доповіді студента про основні результати дослідження;
- правильність та чіткість відповідей на запитання членів ЕК.

3.5. Критерії оцінювання бакалаврських / магістерських робіт

Відмінно – (90-100 балів): бакалаврська / магістерська робота виконана вчасно, самостійно, тема дослідження розкрита повною мірою. Правильно визначено предмет, об'єкт дослідження. Зміст роботи продуманий, логічний, сприяє розкриттю заявленої теми. Мета та завдання чітко окреслені та реалізовані у дослідженні. Автор використовує сучасний методологічний інструментарій. Робота містить елементи наукової новизни та характеризується глибиною теоретичного опрацювання використаних джерел. Зміст розділів та підрозділів відповідає їх назвам, структура роботи чітка, її частини пропорційні за розміром, послідовно розміщені. Висновки логічні та ґрунтовні. Робота оформлена без порушення вимог, з дотриманням граматичних, пунктуаційних та стилістичних норм українського правопису. Відгук і рецензія позитивні. Доповідь під час захисту аргументована, логічна і повна. Відповіді на питання членів ЕК правильні, стислі, але й вичерпні.

✓ **УВАГА! Високу позитивну оцінку (82-100 балів) отримують студенти, які із теми кваліфікаційної роботи мали публікацію, за умови успішного захисту. Копія цієї публікації, титульна сторінка видання та зміст прошиваються у кваліфікаційній роботі після додатків.**

Добре – (82-89 балів): бакалаврська / магістерська робота виконана вчасно, тема дослідження розкрита, мета і завдання виконані, теоретичні узагальнення та висновки правильні. Проте є несуттєві недоліки у логіці дослідження та оформленні тексту. Застосування сучасного аналітичного інструментарію дещо неповне. Відгук і рецензія позитивні, але містять окремі зауваження до роботи. Доповідь логічна і аргументована, але не зовсім повна. Відповіді на питання членів ЕК правильні.

Добре – (75-81 балів): бакалаврська / магістерська робота виконана вчасно, тема розкрита, теоретичні узагальнення та висновки в основному правильні. Мета і завдання дослідження реалізовані. Застосування сучасного аналітичного інструментарію неповне. Аналіз літературних явищ і текстів не завжди самостійний, обґрунтування висновків неглибокі. Робота оформлена з порушенням деяких вимог. Відгук і рецензія загалом позитивні, але містять конкретні зауваження до роботи. Доповідь логічна, але не зовсім аргументована. Відповіді на питання правильні, але невичерпні.

Задовільно – (67-74 балів): бакалаврська / магістерська робота виконана вчасно, проте з порушенням термінів виконання окремих етапів роботи. Тема роботи розкрита, але у змісті є суттєві недоліки. Мета і завдання дослідження реалізовані не повною мірою. Відсутній самостійний аналіз явищ. Висновки обґрунтовано непереконливо, авторські узагальнення неаргументовані, поверхові. У відгуку та рецензії вказано на суттєві зауваження щодо логічності та послідовності дослідження. Загалом дослідження має описовий характер. Робота оформлена із порушенням вимог. Доповідь не розкриває усієї суті проведеного дослідження, його результатів. Відповіді на питання членів ЕК мають загальний характер, є неповними.

Задовільно – (60-66 балів): бакалаврська / магістерська робота подана до захисту вчасно, проте із порушенням термінів виконання усіх етапів роботи. Тема роботи розкрита частково, у змісті є недоліки. Мета і завдання дослідження реалізовані повною мірою . Відсутній аналіз явищ. Висновки непереконливі, авторські узагальнення відсутні. У відгуку та рецензії вказано на недоліки щодо логічності та послідовності дослідження. Дослідження має описовий характер. Робота оформлена із суттєвими порушеннями вимог. Доповідь не розкриває суті проведеного дослідження, його результатів. Відповіді на питання членів ЕК мають загальний характер, є неповними.

Незадовільно – (35-59 балів): бакалаврська / магістерська робота подана до захисту невчасно. Відсутня логіка у побудові структури дослідження. Мета і завдання не реалізовані. Назви окремих розділів не відповідають їхньому змісту. Текст роботи має компіляційний характер. Зовсім відсутні самостійні судження. Висновки не співвідносяться зі змістом розділів та із завданнями. Робота оформлена із суттєвими недоліками, недбало, її обсяг становить лише половину від зазначеного у вимогах. Відгук та рецензія негативні. Доповідь взагалі не відображає зміст виконаної роботи, відповіді на питання членів ЕК неправильні.

Робота до захисту не допускається – незадовільно (1-34 балів): бакалаврську / магістерську роботу було подано безпосередньо перед захистом, до того ж відгук наукового керівника та рецензія негативні або відсутні. Робота також до захисту не допускається, якщо тема виконаного дослідження не затверджена на засіданні Вченої ради університету чи факультету, а також якщо обсяг роботи становить третю частину від необхідного.

Якщо на останньому етапі виконання бакалаврської / магістерської роботи або під час захисту буде виявлено, що текст дослідження є плагіатом, то таку роботу за рішенням Вченої ради факультету чи кафедри до захисту не допускають або за рішенням членів ЕК знімають із захисту, навіть якщо попередньо отримані відгук наукового керівника чи рецензента позитивні.

3.6. Загальні вимоги до кваліфікаційних робіт

3.6.1. Вимоги до структури та змісту кваліфікаційних робіт узагальнено представлені в таблиці 3.1.

Таблиця 3.1.

п/п	Зміст вимог	Бакалаврська кваліфікаційна робота (БКР)	Магістерська кваліфікаційна робота) (МКР)
1	2	3	4
I	Вимоги до змісту		
1.	Обґрунтування актуальності проблеми дослідження	+	+
2.	Історія дослідження проблеми	+	+
3.	Мета роботи та за потреби – гіпотеза	+	+
4.	Завдання дослідження	+	+
5.	Об'єкт дослідження	+	+
6.	Предмет дослідження	+	+
7.	Етапи дослідження	+	+
8.	Опис методів дослідження	+	+
9.	Визначення практичного значення роботи	+	+
10.	Апробація результатів дослідження	+	+
11.	Опис структури дослідження	+	+
12.	Наявність складного плану	+	+
13.	Наявність теоретичного розділу (розділів)	+	+
14.	Наявність аналізу джерельної бази	+	+
15.	Наявність практичного або експериментального розділу (розділів)	+	+
16.	Висновки в кінці кожного розділу	+	+
17.	Загальні висновки в кінці роботи	+	+
18.	Розрахунково-графічні матеріали	+/- (з урахуванням фаху і характеру роботи)	+/- (з урахуванням фаху і характеру роботи)
19.	Наявність складових творчого характеру, технічних об'єктів	+/- (з урахуванням фаху і характеру роботи)	+/- (з урахуванням фаху і характеру роботи)
20.	Ілюстративний матеріал	+	+
21.	Список використаних джерел	+	+
22.	Додатки	+	+
		(з урахуванням	(з урахуванням

		спеціальності й характеру роботи)	спеціальності й характеру роботи)
II.	Вимоги до оформлення, захисту та зберігання		
1.	Мова виконання	Українська(за винятком окремих спеціальностей)	Українська(за винятком окремих спеціальностей)
2.	Обсяг основного тексту	40-65 с. (комп. набір, з урахуванням рівня роботи та спеціальності)	від 65 с. до 100 с. (комп.набір, з урахуванням рівня роботи та спеціальності)
4.	Форма подання і кількість примірників	1 примірник у зброшурованому вигляді та електронна версія	1 примірник у зброшурованому вигляді та електронна версія
5.	Відгук наукового керівника	+	+
6.	Рецензія	+(1 рецензент)	+(1 рецензент)
7.	Процедура захисту	+(На засіданні ЕК)	+(На засіданні ЕК)
8.	Термін зберігання	5 років	5 років

Умовні позначки: «+» - обов'язкова вимога;

«+/-» - не є обов'язковим, але може бути представлено;

«-» - не вимагається.

3.6.2. Конкретизовані критерії щодо оцінювання кваліфікаційних робіт з урахуванням спеціальності та освітнього ступеня, за якими атестується випускник, розробляються й затверджуються випусковими кафедрами та подаються у методичних рекомендаціях до виконання кваліфікаційних робіт.

✓ **Увага! Після захисту друкований примірник кваліфікаційної роботи зберігається упродовж 5 років на кафедрі, після чого знищується у встановленому порядку.**

ДОДАТКИ

Додаток А

Зразок оформлення титульної сторінки кваліфікаційної роботи

Міністерство освіти і науки України

Полтавський національний педагогічний університет імені В. Г. Короленка
(повне найменування вищого навчального закладу)

факультет

(повна назва факультету)

кафедра

(повна назва кафедри)

Рекомендовано до захисту

«_____» _____ 201__ р.,

протокол № _____

Зав. кафедри _____

(підпис)

Кваліфікаційна робота

на здобуття освітнього ступеня «_____»

_____ (тема)

Виконав: студент _____ курсу, групи _____
спеціальності _____

(шифр і назва спеціальності)

_____ (прізвище та ініціали)

Керівник _____

(прізвище та ініціали)

Рецензент _____

(прізвище та ініціали)

Захищено _____ 20__ р.

кількість балів: _____

значення оцінки _____

Голова Екзаменаційної комісії _____

(підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

Полтава-20__ року

ЗМІСТ

ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. ХУДОЖНЯ ІСТОРІОСОФІЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ГУМАНІТАРНОМУ ПРОСТОРІ.....	8
1.1. Загальнотеоретичні аспекти використання терміна історіософія.....	8
1.2. Історіософська поезія Л. Костенко у літературній критиці та дослідженнях.....	23
РОЗДІЛ 2. ХРИСТІЯНСЬКИЙ І ЗАГАЛЬНОЛЮДСЬКИЙ ВИМІРИ ЕТИЧНИХ ДОМІНАНТ В ІСТОРІОСОФСЬКІЙ ПОЕЗІЇ Л. КОСТЕНКО.....	28
2.1. Специфіка відтворення минулого в поезії Л.Костенко.....	28
2.2. Загальнолюдський етос в історіософській ліриці та ліро-епічних поемах авторки.....	34
2.3. Християнська етична настанова в історіософській ліриці поетеси	41
РОЗДІЛ 3. ІСТОРИЧНИЙ РОМАН У ВІРШАХ «МАРУСЯ ЧУРАЙ»: СПЕЦИФІКА ТРАНСФОРМАЦІЇ ЛЕГЕНДИ	47
3.1. «Маруся Чурай» Л. Костенко в контексті інтерпретаційлегенди про піснетворку.....	47
3.2. Аксіологічний аспект в аналізі історії та роман Л. Костенко Маруся Чурай».....	54
РОЗДІЛ 4. ІСТОРІОСОФСЬКИЙ АНАЛІЗ ДІЯЛЬНОСТІ	

Б.ХМЕЛЬНИЦЬКОГО В РОМАНІ Л.КОСТЕНКО «БЕРЕСТЕЧКО».....	59
4.1. Специфіка побудови історичного сюжету в романі ...	59
4.2. Особистість гетьмана в контексті державницької діяльності	67
ВИСНОВКИ	74
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	77
ДОДАТКИ	

Форма відгуку наукового керівника на кваліфікаційну роботу

Відгук наукового керівника
про кваліфікаційну роботу на здобуття освітнього ступеня

_____
(бакалавр, магістр – вказати)
зі спеціальності

_____
(шифр і назва спеціальності)
тема:

студента(ки) _____ курсу, групи _____
(прізвище, ім'я, по батькові)

Критерії оцінювання	Максимальна кількість балів	Оцінка наукового керівника
Обґрунтування актуальності проблеми, коректність визначення мети і завдань, виділення об'єкта і предмета дослідження тощо	5	
Відповідність змісту роботи обраній темі. Повнота розробки проблеми загалом та окремих її аспектів	10	
Логічність, послідовність, аргументованість викладу матеріалу, обґрунтованість і доказовість висновків	5	
Значення результатів роботи, її апробація (за наявності)	5	
Відповідність дослідження нормативним вимогам	5	
Організованість, сумлінність, відповідальність; творчий підхід і самостійність при написанні роботи; дотримання графіка роботи; рівень теоретичної та професійної підготовки студента, його здатність до самостійної професійної діяльності за фахом	10	
Загальна кількість балів	40	

Аргументований висновок: _____

- (В аргументованому висновку науковий керівник визначає:
1. Актуальність теми.
  2. Відповідність змісту роботи обраній темі.
  3. Рівень повноти розробки питань і окремих проблем.
  4. Рівень теоретичної та професійної підготовки студента, його здатність до самостійної професійної діяльності за фахом.
  5. Логічність, послідовність, аргументованість викладу матеріалу, уміння робити обґрунтовані висновки.
  6. Характеристика студента (дисциплінованість, наполегливість, організованість, підготовленість, дотримання графіка роботи, зацікавленість проблемою дослідження тощо).
  7. Важливість результатів роботи та запропонованих рекомендацій
  8. Дані про апробацію (за наявності).
  9. Відповідність дослідження встановленим вимогам.)

Науковий керівник _____ (_____)
(підпис) (прізвище, ініціали)

« ____ » _____ 201__ р.

Орієнтовна схема рецензії на кваліфікаційну роботу

Рецензія

на кваліфікаційну роботу на здобуття освітнього ступеня

_____ (бакалавр, магістр – вказати)

зі спеціальності

_____ (шифр і назва спеціальності)

тема:

_____ студента(ки) _____ курсу ,

групи _____ (прізвище, ім'я, по батькові)

У рецензії зазначаються:

1. Актуальність теми.
2. Теоретична (за наявності) й практична цінність.
3. Коротка характеристика роботи за розділами.
4. Оцінка методики дослідження, обробки матеріалів.
5. Доказовість висновків.
6. Наявність у роботі певних рекомендацій та їхнє обґрунтування.
7. Наявність та якість апробації матеріалів.
8. Позитивні моменти і недоліки роботи.
9. Якість оформлення.
10. Загальний висновок та оцінка роботи за чотирибальною якісною шкалою.

(Дата і підпис рецензента із зазначенням посади, наукового ступеня та вченого звання)

Рецензент

_____ (науковий ступінь, учене звання, посада)

_____ (підпис)

_____ (прізвище та ініціали)

«   » _____ 20   р.

Відомість оцінювання кваліфікаційної роботи

на здобуття освітнього ступеня _____

(бакалавр, магістр – вказати)

зі спеціальності _____

(шифр і назва спеціальності)

тема: _____

студента(ки) _____ курсу , групи _____

(прізвище, ім'я, по батькові)

<i>Критерії оцінювання</i>	<i>Максимальна кількість балів</i>	<i>Отримані бали</i>
Загальна оцінка кваліфікаційної роботи науковим керівником, зафіксована у його відгуку	40	
Загальна оцінка кваліфікаційної роботи рецензентом (згідно з рецензією) («відмінно» - 20 балів, «добре» - 16 балів, «задовільно» - 12 балів, «незадовільно» - 7 балів)	20	
Оцінка за захист кваліфікаційної роботи <u>Критерії:</u> - рівень володіння змістом роботи, повнота розкриття її у доповіді; - повнота відповідей на порушені питання, уміння вести наукову дискусію; - якість презентації роботи.	15 15 10	

Підсумкова оцінка:

за 100-бальною шкалою: _____ значення оцінки: _____

Голова

Екзаменаційної комісії _____ (_____)

Члени

Екзаменаційної комісії _____ (_____)

_____ (_____)

_____ (_____)

_____ (_____)

« ____ » _____ 201__ р.

* Відомість оцінювання кваліфікаційної роботи (проекту) разом із рецензією і відгуком наукового керівника зберігається у кваліфікаційній роботі (проекті)

**Приклади оформлення бібліографічного опису в списку використаних
Джерел згідно ДСТУ 8302:2015 «Інформація та документація.
Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання»**

Характеристика джерела	Приклад оформлення
Книги	
Один автор	<ol style="list-style-type: none"> 1. Бичківський О. О. Міжнародне приватне право : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 82 с. 2. Бондаренко В. Г. Немеркнуча слава новітніх запорожців: історія Українського Вільного козацтва на Запоріжжі (1917-1920 рр.). Запоріжжя, 2017. 113 с. 3. Бондаренко В. Г. Український вільнокозацький рух в Україні та на еміграції (1919-1993 рр.): монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 600 с. 4. Вагіна О. М. Політична етика : навч.-метод. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 102 с. 5. Верлос Н. В. Конституційне право зарубіжних країн : курс лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 145 с. 6. Горбунова А. В. Управління економічною захищеністю підприємства: теорія і методологія : монографія. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 240 с. 7. Гурська Л. І. Релігієзнавство : навч. посіб. 2-ге вид., перероб. та доп. Київ : ЦУЛ, 2016. 172 с. 8. Дробот О. В. Професійна свідомість керівника : навч. посіб. Київ : Талком, 2016. 340
Два автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аванесова Н. Е., Марченко О. В. Стратегічне управління підприємством та сучасним містом: теоретико-методичні засади : монографія. Харків : Щедра садиба плюс, 2015. 196 с. 2. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 3. Білобровко Т. І., Кожуховська Л. П. Філософія науки й управління освітою : навч.-метод. посіб. Переяслав-Хмельницький, 2015. 166 с. 4. Богма О. С., Кисильова І. Ю. Фінанси : конспект лекцій. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 102 с. 5. Горошкова Л. А., Волков В. П. Виробничий менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 131 с. 6. Гура О. І., Гура Т. Є. Психологія управління соціальною організацією : навч. посіб. 2-ге вид., доп. Херсон : ОЛДІ-ПЛЮС, 2015. 212 с.
Три автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Городовенко В. В., Макаренков О. Л., Сантос М. М. О. Судові та правоохоронні органи України : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 206 с.

	<ol style="list-style-type: none"> 3. Кузнецов М. А., Фоменко К. І., Кузнецов О. І. Психічні стани студентів у процесі навчально-пізнавальної діяльності : монографія. Харків : ХНПУ, 2015. 338 с. 4. Якобчук В. П., Богоявленська Ю. В., Тищенко С. В. Історія економіки та економічної думки : навч. посіб. Київ : ЦУЛ, 2015. 476 с.
Чотири автори і більше	<ol style="list-style-type: none"> 1. Науково-практичний коментар Кримінального кодексу України : станом на 10 жовт. 2016 р. / К. І. Беліков та ін. ; за заг. ред. О. М. Литвинова. Київ : ЦУЛ, 2016. 528 с. 2. Бікулов Д. Т., Чкан А. С., Олійник О. М., Маркова С. В. Менеджмент : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 360 с. 3. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с. 4. Основи охорони праці : підручник / О. І. Запорожець та ін. 2-ге вид. Київ : ЦУЛ, 2016. 264 с. 5. Клименко М. І., Панасенко Є. В., Стреляєв Ю. М., Ткаченко І. Г. Варіаційне числення та методи оптимізації : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 84 с.
Автор(и) та редактор(и)/упорядники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Березенко В. В. PR як сфера наукового знання : монографія / за заг. наук. ред. В. М. Манакіна. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 362 с. 2. Бутко М. П., Неживенко А. П., Пепа Т. В. Економічна психологія : навч. посіб. / за ред. М. П. Бутко. Київ : ЦУЛ, 2016. 232 с. 3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В.М. Право інтелектуальної власності : навч. посіб. / за ред. І. І. Дахна. Київ : ЦУЛ, 2015. 560 с.
Без автора	<ol style="list-style-type: none"> 1. 25 років економічному факультету: історія та сьогодення (1991-2016): ювіл. вип. / під заг. ред. А. В. Череп. Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 330 с. 2. Криміналістика : конспект лекцій / за заг. ред. В. І. Галана ; уклад. Ж. В. Удовенко. Київ : ЦУЛ, 2016. 320 с. 3. Миротворення в умовах гібридної війни в Україні : монографія / за ред. М. А. Лепського. Запоріжжя : КСК-Альянс, 2017. 172 с. 4. Міжнародні економічні відносини : навч. посіб. / за ред.: С. О. Якубовського, Ю. О. Ніколаєва. Одеса : ОНУ, 2015. 306 с. 5. Науково-практичний коментар Бюджетного кодексу України / за заг. ред. Т. А. Латковської. Київ : ЦУЛ, 2017. 176 с. 6. Службове право: витоки, сучасність та перспективи розвитку / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Запоріжжя, 2017. 328 с. 7. Сучасне суспільство: філософсько-правове дослідження актуальних проблем : монографія / за ред. О. Г. Данильяна. Харків : Право, 2016. 488 с. 8. Адміністративно-правова освіта у персоналіях : довід. / за заг. ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ : Ін Юре, 2015. 352 с. 9. Підготовка докторів філософії (PhD) в умовах

	<p>реформування вищої освіти : матеріали Всеукр. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 5-6 жовт. 2017 р. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 216 с.</p> <p>10. Країни пострадянського простору: виклики модернізації : зб. наук. пр. / редкол.: П. М. Рудяков (відп. ред.) та ін. Київ : Ін-т всесвітньої історії НАН України, 2016. 306 с.</p> <p>11. Антологія української літературно-критичної думки першої половини ХХ століття / упоряд. В. Агеєва. Київ : Смолоскип, 2016. 904 с.</p>
Багатотомне видання	<p>1. Енциклопедія Сучасної України / редкол.: І. М. Дзюба та ін. Київ : САМ, 2016. Т. 17. 712 с.</p> <p>2. Лодий П. Д. Сочинения : в 2 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. А. В. Сеницына. Киев ; Мелитополь : НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2015. Т. 1. 306 с.</p> <p>3. Новицкий О. М. Сочинения : в 4 т. / ред. изд.: Н. Г. Мозговая, А. Г. Волков ; авт. вступ. ст. Н. Г. Мозговая. Киев ; Мелитополь: НПУ им. М. Драгоманова ; МГПУ им. Б. Хмельницкого, 2017. Т. 1. 382 с.</p> <p>4. Правова система України: історія, стан та перспективи : у 5 т. / Акад. прав. наук України. Харків : Право, 2009. Т. 2 : Конституційні засади правової системи України і проблеми її вдосконалення / заг. ред. Ю. П. Битяк. 576 с.</p> <p>5. Кучерявенко Н. П. Курс налогового права : в 6 т. Харьков : Право, 2007. Т. 4 : Особенная часть. Косвенные налоги. 536 с</p>
Автореферати дисертацій	<p>1. Бондар О. Г. Земля як об'єкт права власності за земельним законодавством України : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.06. Київ, 2005. 20 с.</p> <p>2. Гнатенко Н. Г. Группы інтересів у Верховній Раді України: сутність і роль у формуванні державної політики : автореф. дис. ... канд. політ. наук : 23.00.02. Київ, 2017. 20 с.</p> <p>3. Кулініч О. О. Право людини і громадянина на освіту в Україні та конституційно-правовий механізм його реалізації : автореф. дис. ... канд. юрид. наук : 12.00.02. Маріуполь, 2015. 20 с.</p>
Дисертації	<p>1. Авдєєва О. С. Міжконфесійні відносини у Північному Приазов'ї (кінець XVIII - початок ХХ ст.) : дис. ... канд. іст. наук : 07.00.01 / Запорізький національний університет. Запоріжжя, 2016. 301 с.</p> <p>2. Левчук С. А. Матриці Гріна рівнянь і систем еліптичного типу для дослідження статичного деформування складених тіл : дис. ... канд. фіз.-мат. наук : 01.02.04. Запоріжжя, 2002. 150 с.</p> <p>3. Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.</p>
Законодавчі та	<p>1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с.</p>

<p>нормативні документи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 2. Про освіту : Закон України від 05.09.2017 р. № 2145-VIII. <i>Голос України</i>. 2017. 27 верес. (№ 178-179). С. 10–22. 3. Повітряний кодекс України : Закон України від 19.05.2011 р. № 3393-VI. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2011. № 48-49. Ст. 536. 4. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. Дата оновлення: 28.09.2017. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/1556-18 (дата звернення: 15.11.2017). 5. Деякі питання стипендіального забезпечення : Постанова Кабінету Міністрів України від 28.12.2016 р. № 1050. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 4. С. 530–543. 6. Про Концепцію вдосконалення інформування громадськості з питань євроатлантичної інтеграції України на 2017-2020 роки : Указ Президента України від 21.02.2017 р. № 43/2017. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 23 лют. (№ 35). С. 10. 7. Про затвердження Вимог до оформлення дисертації : наказ Міністерства освіти і науки від 12.01.2017 р. № 40. <i>Офіційний вісник України</i>. 2017. № 20. С. 136–141. 8. Інструкція щодо заповнення особової картки державного службовця : затв. наказом Нац. агентства України з питань Держ. служби від 05.08.2016 р. № 156. <i>Баланс-бюджет</i>. 2016. 19 верес. (№ 38). С. 15–16.
<p>Архівні документи</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лист Голови Спілки «Чорнобиль» Г. Ф. Лепіна на ім'я Голови Ради Міністрів УРСР В. А. Масола щодо реєстрації Статуту Спілки та сторінки Статуту. 14 грудня 1989 р. <i>ЦДАГО України</i> (Центр. держ. архів громад. об'єднань України). Ф. 1. Оп. 32. Спр. 2612. Арк. 63, 64 зв., 71. 2. Матеріали Ради Народних комісарів Української Народної Республіки. <i>ЦДАВО України</i> (Центр. держ. архів вищ. органів влади та упр. України). Ф. 1061. Оп. 1. Спр. 8–12. Копія; Ф. 1063. Оп. 3. Спр. 1–3. 3. Наукове товариство ім. Шевченка. <i>Львів. наук. б-ка ім. В. Стефаника НАН України</i>. Ф. 1. Оп. 1. Спр. 78. Арк. 1–7.
<p>Патенти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Люмінісцентний матеріал: пат. 25742 Україна: МПК6 C09K11/00, G01T1/28, G21H3/00. № 200701472; заявл. 12.02.07; опубл. 27.08.07, Бюл. № 13. 4 с. 2. Спосіб лікування синдрому дефіциту уваги та гіперактивності у дітей: пат. 76509 Україна. № 2004042416; заявл. 01.04.2004; опубл. 01.08.2006, Бюл. № 8 (кн. 1). 120 с.
<p>Препринти</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Панасюк М. І., Скорбун А. Д., Сплошной Б. М. Про точність визначення активності твердих радіоактивних відходів гамма-методами. Чорнобиль : Ін-т з проблем безпеки АЕС НАН України, 2006. 7, [1] с. (Препринт. НАН України, Ін-т проблем безпеки АЕС; 06-1). 2. Шиляев Б. А., Воеводин В. Н. Расчеты параметров радиационного повреждения материалов нейтронами источника ННЦ ХФТИ / ANL USA с подкритической сборкой, управляемой ускорителем электронов. Харьков :

	<p>ННЦ ХФТИ, 2006. 19 с.: ил., табл. (Препринт. НАН України, Нац. науч. центр «Харьк. физ.-техн. ин-т»; ХФТИ2006-4).</p>
Стандарти	<ol style="list-style-type: none"> 1. ДСТУ 7152:2010. Видання. Оформлення публікацій у журналах і збірниках. [Чинний від 2010-02-18]. Вид. офіц. Київ, 2010. 16 с. (Інформація та документація). 2. ДСТУ ISO 6107-1:2004. Якість води. Словник термінів. Частина 1 (ISO 6107-1:1996, IDT). [Чинний від 2005-04-01]. Вид. офіц. Київ : Держспоживстандарт України, 2006. 181 с. 3. ДСТУ 3582:2013. Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила (ISO 4:1984, NEQ; ISO 832:1994, NEQ). [На заміну ДСТУ3582-97; чинний від 2013-08-22]. Вид. офіц. Київ : Мінекономрозвитку України, 2014. 15 с. (Інформація та документація).
Каталоги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Горницкая И. П. Каталог растений для работ по фитодизайну / Донец. ботан. сад НАН України. Донецк : Лебедь, 2005. 228 с. 2. Історико-правова спадщина України : кат. вист. / Харків. держ. наук. б-ка ім. В. Г. Короленка; уклад.: Л. І. Романова, О. В. Земляніщина. Харків, 1996. 64 с. 3. Пам'ятки історії та мистецтва Львівської області : кат.-довід. / авт.-упоряд.: М. Зобків та ін. ; Упр. культури Львів. облдержадмін., Львів. іст. музей. Львів : Новий час, 2003. 160 с.
Бібліографічні показники	<ol style="list-style-type: none"> 1. Боротьба з корупцією: нагальна проблема сучасності : бібліогр. покажч. Вип. 2 / уклад.: О. В. Левчук, відп. за вип. Н. М. Чала ; Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 60 с. 2. Микола Лукаш : біобібліогр. покажч. / уклад. В. Савчин. Львів : Вид. центр ЛНУ ім. І. Франка, 2003. 356 с. (Українська біобібліографія ; ч. 10). 3. Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича в незалежній Україні : бібліогр. покажч. / уклад.: Н. М. Загородна та ін.; наук. ред. Т. В. Марусик; відп. за вип. М. Б. Зушман. Чернівці : Чернівецький національний університет, 2015. 512 с. (До 140-річчя від дня заснування). 4. Лисодєд О. В. Бібліографічний довідник з кримінології (1992-2002) / ред. О. Г. Кальман. Харків : Одісей, 2003. 128 с. 5. Яценко О. М., Любовець Н. І. Українські персональні бібліографічні показники (1856-2013). Київ : Національна бібліотека України ім. В. І. Вернадського, 2015. 472 с. (Джерела української біографістики ; вип. 3).
Частина видання	
Розділ книги	<ol style="list-style-type: none"> 1. Баймуратов М. А. Імплементация норм международного

	<p>права и роль Конституционного Суда Украины в толковании международных договоров / М. А. Баймуратов. <i>Михайло Баймуратов: право як буття вченого</i> : зб. наук. пр. до 55-річчя проф. М. О. Баймуратова / упоряд. та відп. ред. Ю. О. Волошин. К., 2009. С. 477–493.</p> <p>2. Гетьман А. П. Екологічна політика держави: конституційно-правовий аспект. <i>Тридцять лет с экологическим правом</i> : избранные труды. Харьков, 2013. С. 205–212.</p> <p>3. Коломоєць Т. О. Адміністративна деліктологія та адміністративна деліктність. <i>Адміністративне право України</i> : підручник / за заг. ред. Т. О. Коломоєць. Київ, 2009. С. 195–197.</p> <p>4. Алексєєв В. М. Правовий статус людини та його реалізація у взаємовідносинах держави та суспільства в державному управлінні в Україні. <i>Теоретичні засади взаємовідносин держави та суспільства в управлінні</i> : монографія. Чернівці, 2012. С. 151–169.</p>
<p>Матеріали конференцій, тези доповідей</p>	<p>1. Антонович М. Жертви геноцидів першої половини ХХ століття: порівняльно-правовий аналіз. <i>Голодомор 1932-1933 років: втрати української нації</i> : матеріали міжнар. наук.-практ. конф., м. Київ, 4 жовт. 2016 р. Київ, 2017. С. 133–136.</p> <p>2. Анциперова І. І. Історико-правовий аспект акту про бюджет. <i>Дослідження проблем права в Україні очима молодих вчених</i> : тези доп. всеукр. наук.-практ. конф. (м. Запоріжжя, 24 квіт. 2014 р.). Запоріжжя, 2014. С. 134–137.</p> <p>3. Кононенко Н. Методология толерантности в системе общественных отношений. <i>Формирование толерантного сознания в обществе</i> : материалы VII междунар. антитеррорист. форума (Братислава, 18 нояб. 2010 г.). Киев, 2011. С. 145–150.</p> <p>4. Микитів Г. В., Кондратенко Ю. Позатекстові елементи як засіб формування медіакультури читачів науково-популярних журналів. <i>Актуальні проблеми медіаосвіти в Україні та світі</i> : зб. тез доп. міжнар. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 3-4 берез. 2016 р. Запоріжжя, 2016. С. 50–53.</p> <p>5. Соколова Ю. Особливості впровадження проблемного навчання хімії в старшій профільній школі. <i>Актуальні проблеми та перспективи розвитку медичних, фармацевтичних та природничих наук</i> : матеріали III регіон. наук.-практ. конф., м. Запоріжжя, 29 листоп. 2014 р. Запоріжжя, 2014. С. 211–212.</p>
<p>Довідникове видання</p>	<p>1. Кучеренко І. М. Право державної власності. <i>Великий енциклопедичний юридичний словник</i> / ред. Ю. С. Шемшученко. Київ, 2007. С. 673.</p> <p>2. Пирожкова Ю. В. Благодійна організація. <i>Адміністративне право України</i> : словник термінів / за ред.: Т. О. Коломоєць, В. К. Колпакова. Київ, 2014. С. 54–55.</p> <p>3. Сірій М. І. Судова влада. <i>Юридична енциклопедія</i>. Київ,</p>

	2003. Т. 5. С. 699.
Продовжуване видання	<ol style="list-style-type: none"> 1. Коломоєць Т. О. Оцінні поняття в адміністративному законодавстві України: реалії та перспективи формулювання їх застосування. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2017. № 1. С. 36–46. 2. Левчук С. А., Хмельницький А. А. Дослідження статичного деформування складених циліндричних оболонок за допомогою матриць типу Гріна. <i>Вісник Запорізького національного університету. Фізико-математичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. С. 153–159. 3. Левчук С. А., Рак Л. О., Хмельницький А. А. Моделювання статичного деформування складеної конструкції з двох пластин за допомогою матриць типу Гріна. <i>Проблеми обчислювальної механіки і міцності конструкцій</i>. Дніпропетровськ, 2012. Вип. 19. С. 212–218. 4. Тарасов О. В. Міжнародна правосуб'єктність людини в практиці Нюрнберзького трибуналу. <i>Проблеми законності</i>. Харків, 2011. Вип. 115. С. 200–206.
Статті з продовжуючих та періодичних видань	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кулініч О. О. Право на освіту в системі конституційних прав людини і громадянина та його гарантії. <i>Часопис Київського університету права</i>. 2007. № 4. С. 88–92. 2. Коломоєць Т., Колпаков В. Сучасна парадигма адміністративного права: генеза і поняття. <i>Право України</i>. 2017. № 5. С. 71–79. 3. Коваль Л. Плюси і мінуси дистанційної роботи. <i>Урядовий кур'єр</i>. 2017. 1 листоп. (№ 205). С. 5. 4. Біленчук П., Обіход Т. Небезпеки ядерної злочинності: аналіз вітчизняного і міжнародного законодавства. <i>Юридичний вісник України</i>. 2017. 20-26 жовт. (№ 42). С. 14–15. 5. Bletska D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe₂: ab initio modeling and comparison with experiment. <i>Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics</i>. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.
Електронні ресурси	
	<ol style="list-style-type: none"> 1. Влада очима історії : фотовиставка. URL: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/photogallery/gallery?galleryId=15725757& (дата звернення: 15.11.2017). 2. Шарая А. А. Принципи державної служби за законодавством України. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2017. № 5. С. 115–118. URL: http://lsey.org.ua/5_2017/32.pdf. 3. Ганзенко О. О. Основні напрями подолання правового нігілізму в Україні. <i>Вісник Запорізького національного університету. Юридичні науки</i>. Запоріжжя, 2015. № 3. – С. 20–27. – URL: http://ebooks.znu.edu.ua/files/Fakhovivydannya/vznu/juridichni/VestUr2015v3/5.pdf. (дата звернення: 15.11.2017).

	<p>4. Яцків Я. С., Маліцький Б. А., Бублик С. Г. Трансформація наукової системи України протягом 90-х років ХХ століття: період переходу до ринку. <i>Наука та інновації</i>. 2016. Т. 12, № 6. С. 6–14. DOI: https://doi.org/10.15407/scin12.06.006.</p>
--	--

Додаток Ж

Полтавський національний педагогічний університет імені В.Г. Короленка

Факультет _____

Кафедра _____

ЖУРНАЛ

реєстрації кваліфікаційних робіт

студентів денної / заочної форми навчання

20__ - 20__ навчальний рік

Полтава

Факультет _____ спеціальність _____ група _____ курс _____

№ п/п	Прізвище та ініціали студента	Дата здачі роботи студентом	Підпис студента	Дата відправлення роботи для перевірки на плагіат	Підпис працівника бібліотеки	Дата повернення роботи на захист, на доопрацювання	Підпис студента	Дата остаточного повернення роботи після доопрацювання	Підпис студента	Примітки

Дата здачі роботи в архів

«___» _____ 20__ р.

_____
підпис архіваріуса